

Női vonalak

„Hogyan juthatunk el a művészethez?”¹

MULADI BRIGITTA

Inda Galéria, 2018. VII. 27-ig

Liget Galéria, 2018. VII. 26-ig

Lábasház, Sepsiszentgyörgy, VIII. 3-ig

A fotó, a digitális és a manuális technikák olykor egymással kiszorítósdit játszanak, máskor békésen megélnék egymás mellett. Ezúttal három olyan térben és időben is egymástól távol eső kiállításról számolunk be, amelyek egyrészt a vegyes műfajok, másrészt a reprezentációs formák és nézőpontok újradefiniálásának igényéből is születtek, és egy nem elhanyagolható véletlen folytán a kiállítók mindannyian nők.

ZÓNA – A művész művésze

(CHILF MÁRIA, CSÁKY MARIANNE, CZENE MÁRTA, EPERJESI ÁGNES, FÁSKERTI ZSÓFIA, GERŐCS JÚLIA és GABRIEL STUDERUS, KERPELY ADÉL, PAUER GYULA, PUKLUS PÉTER, SZÁSZ LILLA és VÁRNAGY TIBOR részvételével)

Tatai Erzsébet remek kurátori koncepcióján együtt dolgozott a művészekkel, vagyis az általa kiválasztott női alkotók maguk mellé választhattak egy másikat. Az érzékenységet így a kiállítás a négyzetre emelte, és a végeredmény különleges, a (nem csak a lelki-érzelmi alkatú) látogatót mélyen érintő, gondolati tartalmakban gazdag és vizuálisan is ütős kiállítás lett. Az intim galériatér kiválóan fogadja magába a műveket és támogatja meg a kialakuló párbeszédet a művészek és a művek között. A névsor már önmagában becsalogatná a nézőt, de már csak azért is érdemes bemenni, mert igazán ritka alkalom, hogy régen vagy egyáltalán nem látott főművekkel találkozjon az ember. (A kiállításról bővebben lásd Tatai Erzsébet írását lapunkban.)

CHILF MÁRIA: *Anyá*, 2011, akvarell, pác, 55x75 cm

Fotó: Berényi Zsuzsa

Melankólia újratöltve

(SZABÓ ANNA-MÁRIA kiállítása)

A „minden lehetséges” már több mint fél évszázada tombol a művészetben, de a szürreális, a látomásszerű, a különös, a meghökkentő, a valóságon túli már ezelőtt is jelen volt mint a vizuális művészet mindenkor figyelemfelkeltő és globálisan érthető formája. A karakter, ami Szabó Anna-Mária műveit meghatározza, nem kötődik földrajzi helyhez, korhoz, izmushoz, műfajhoz vagy iskolához sem. Minden időszaknak megvannak a különös vizionáriusai, a bizarr fantázia, a misztikum időtlen hatású művészei. Művészek, akik a jelen kontextusában előzményekként említhetők: Giorgio de Chirico, René Magritte, Andrew Wyeth, Luis Buñuel, Rem Koolhaas. A pár évtizede hatalmas erővel előretörő Új Lipcsei Iskola (többek között David Schnell, Matthias Weischer) bizonyára előképe Szabó Anna-Mária módszerének, melyet azonban sokkal inkább a szereplő nélküli metafizika, mint a figuratív elemek használata határoz meg. Van azonban egy 2014-es emberalakos munkája, amelyben Dürer *Melankóliáját* fogalmazza át a maga számára. Úgy tűnik, hogy ez egy aktualizált önarckép, ahol a (nem angyal-, inkább) denevérszárnyas ülő lány a hit, a fantázia, a tudományok, az ezotéria és persze a művészet rejtélyeit kutatja.

SZAKÁL ÉVA: *Most*, 2018, olaj, vászon, 180x140 cm

Browser (SZAKÁL ÉVA kiállítása)

A számítógép megjelenésére reagáló első nemzedék kiállítása a Nemzeti Galériában Peternák Miklós és Orosz Márton kurátorsága alatt, *A művészek és a számítógép* címmel egy 1990-es kiállítás rekonstrukciója volt, és éppen két évvel ezelőtt, júniusban nyílt meg. A kiállításon képernyőket, videókat, vetítéseket láthattunk nagy számban, melyek kiemelték az adathalmazoknak, a mintázatoknak és a digitális vizualitásnak a pszichedelikus világgal való kapcsolatát a hanggal együtt, de voltak az esztétikát nem megtagadó, kétdimenziós munkák is. Szakál Éva ezeknek a mai változatait dolgozta ki. (Akkor még szó sem esett a képernyőfotózásról vagy a képernyőtartalmat rögzítő, beépített programokról.)

Korábban is a digitális világ nélkül elképzelhetetlen képekkel állt elő, egymás mellé helyezett tájképekkel, kertrészletekkel kísérletezett, az elemekből absztrakt, minimalista növénykompozíciókat, tájszeleteket vágott ki, amelyek geometrikus, üres képterekkel váltakoztak, de az alapkonceptió, a hiány felismerése és kutatása megmaradt. Itt a valóságos, helyesebben az elvárt digitális látvány hiányával foglalkozik. Nevezhetjük ezt a hozzáállást „újmediálisnak”. Amellett, hogy a képi minták a már említett kiállításban szereplő művészet logikai folytatását is jelenthetik, visszacseng a 20. század művészetének nagy vizuális redukcója, a hard edge, a color field, a színesztétika, a ritmusok, az ismétlődések, a szerialitás és a konceptualizmus analitikus elemzése is.

A fogalmakkal párosított „gyűjtések” bónuszként még textuálisan is meg vannak támogatva, a gyűjtések címei – a rutin, a semmi, a komfort, a rend, az idő – költői líraisággal lengik körül a műveket.

A műcímek sejtetik, hogy itt nem csupán egy-egy álmatlan éjszaka sötét árnyaival van dolgunk, hanem a kulturális, társadalmi és gazdasági környezetünkben zajló, nyugtalanító folyamatok diagnosztizálásával is. A *Posztagrikulturális melankólia* című képen a földhasadékbá bedarálódó gazdasági épület, a szakadékbán eltűnő fenyves, a *Titánok harca* címűn az asszír istenség lábánál lefolyó tengervíz és a képtér másik oldalán kidőlő gigantikus villanyvezetékek a jelen szorongató változásainak költői képei. A művész újra és újra felteszi a nyugtalanító kérdést, hogy mindaz, amiben élünk, amit ma magunk körül tapasztalunk és amit a virtualitásnak a lehetőségeket fitogtató világától remélünk, meddig érvényes. Hova tart a valóságunk?

Jegyzet

1 Geröcs Júlia – Gabriel Studerus: *Hogyan juthatunk el a művészethez?*
Doris Borngräber filmje a ZÓNA című kiállítás egyik vendégműve.

SZABÓ ANNA-MÁRIA:
Posztagrikulturális melankólia, 2014, olaj, vászon, 100x140 cm

